

danému do obvodu, kde zákon ten platí. Odstavec 2 ustanovuje: »Totéž platí o zvířatech . . . ., byla-li dopravena proti předpisu § 4 nebo proti některému nařízení na základě toho předpisu vydanému a nastalo-li jejich dovezením nebezpečství, že se nakažlivá zvířecí nemoc rozšíří.« Podle § 5 cit. zák. mohou být vydány zákazy dovozu a průvozu, vypukla-li v území, jež nepatří k oblasti tohoto zákona, zvířecí nákaza a jest obava, že se rozšíří do území platnosti tohoto zákona. Je tedy jasno, že při dopravení zvířat proti předpisu, vydanému na základě ustanovení § 5 cit. zák., nebezpečství rozšíření nákazy vždy tu jest. Bylo by tedy zbytečno, by se v § 71 cit. zák. znovu tento předpoklad uváděl jako podmínka propadnutí zvířete. Předpis § 71 odst. 1 nařizuje proto kategoricky a bezpodmínečně propadnutí zvířete, dopraveného proti nařízení, vydanému podle § 5 cit. zák. Jde-li však o přestoupení § 4 cit. zák., činí § 71 opatření to závislým teprve na tom, že nedovoleným dopravením zvířete nebezpečí rozšíření nákazy bylo přivoděno, t. j. že nastalo, a že nastalo dopravením, k němuž došlo s porušením předpisu § 4. Tu nestačí ohrožení jako při jednání proti ustanovení § 5, nýbrž tu musí být prokázáno, že nebezpečí skutečně nastalo. Že nebezpečí rozšíření nákazy v souzeném případě nastalo, není v přípisu okresní správy politické v Krňově, na nějž se odvolací soud jako na důkaz o tom odvolává, tvrzeno. Je tu tedy zjevný rozpor mezi údaji rozhodovacích důvodů o obsahu listiny při spisech se nacházející, a obsahem listiny samé; tím jest založen důvod § 281 čís. 5 tr. ř., jenž činí dotyčný výrok zmatečným, a to tím spíše, ano z ostatního obsahu trestních spisů nejde nic najevo, z čeho by se dalo souditi na to, že jednáním obviněného nebezpečí rozšíření nákazy vskutku nastalo. Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. zrušiti výrok odvolacího soudu, o němž jde, a důsledkem toho bylo zrušiti i veškerá další usnesení, jež se na tomto výroku odvolacího soudu zakládají.

Čís. 4187.

Zubních techniků, kteří nevykonali s úspěchem praktickou zkoušku, nebo kteří nebyli od ní v době, kdy zákon čís. 303/1920 nabyl platnosti, osvobození, může zubní lékař použiti jen k činnosti, kterou nelze označiti za »lékařský výkon«; nemohou konati práce, jimiž jest zasahováno do funkční činnosti orgánů lidského těla a jimiž jest porušována stavba jeho součástí.

To, že kdo jako pomocná síla zubního lékaře za pevný plat koná (pod lékařským dozorem) úkony zubního lékařství a techniky, které podle zákonných předpisů není oprávněn vykonávati, není překážkou, by jeho činnost neměla znak provozování lékařství »po živnostensku« ve smyslu § 343 tr. zák.

Pojem »po živnostensku«.

(Rozh. ze dne 1. června 1931, Zm II 409/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu trestního v Brně ze dne 29. srpna 1929, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podle § 343 tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že v poslední době v R., nenabýv lékařského učení a nemaje podle zákona právo jako lékař nebo hojič léčiti nemocné, po živnostensku lékařství provozoval, byl porušen zákon v ustanovení § 343 tr. zák.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Židlochovicích ze dne 9. srpna 1929 byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 343 tr. zák., jehož se dopustil tím, že nenabýv lékařského učení a nemaje podle zákona právo jako lékař a hojič léčiti nemocné, provozoval po živnostensku lékařství tím, že v únoru 1928 vytrhl zub Alžbětě S-ové a z jara 1929 trhal zubní kořeny Stanislavu D-ovi a Alžbětě D-ové, této pak i obrušoval zuby a trhal z nich nervy. V důvodech zjišťuje soud, že obviněný trhal zuby a prováděl jiné shora uvedené operativní zákroky jako zubní technik v ordinaci lékaře, že byl jeho zaměstnancem, a že jest jen vyučen zubním technikem, nemá vyšší vzdělání, nanejvýš nevystudoval lékařskou fakultu, a nemůže tedy lékařskou praxi prováděti; vládním nařízením ze dne 27. února 1922, čís. 132 sb. z. a n. ku provedení zákona čís. 303/1920 bylo zubním technikům výslovně zakázáno prováděti jakékoliv lékařské zákroky, k nimž patří trhání zubů a resekce zubních kořenů; posléze zjišťuje soud, že obviněný prováděl ony zákroky sám. Krajský trestní soud jako odvolací soud v Brně rozsudkem ze dne 29. srpna 1929 vyhověl odvolání obviněného a zprostil ho podle § 259, čís. 3 tr. ř. z obžaloby. Odvolací soud vychází ze skutkového zjištění soudu prvního stolice, že obviněný jako zubotechnický pomocník lékaře prováděl operativní zákroky v rozsudku prvního soudu uvedené, a sdílí názor prvního soudu, že obviněný k tomu nebyl oprávněn proto, že podle prováděcího nařízení k § 4 zák. ze 14. dubna 1920, čís. 303 Sb. z. a n. zkoušení zubní technické, jímž (jak odvolací soud uvádí) obviněný nesporně jest, jsou mimo jiné v § 2 tohoto prov. nařízení blíže vytčené zubotechnické výkony oprávnění obrušovati zuby a kořeny, plniti zuby a kořeny se zákroky s tím spojenými, čítajíc v to ošetření kořenů, ano i vytahovati zuby a kořeny jen, jsou-li umělé náhradě zubů a chrupu na závadu; obviněný konal určité zákroky, k nimž podle cit. zákona nebyl oprávněn, protože tyto nebyly absolutně nutné, by se mohla provésti umělá náhrada zubů a chrupu. Avšak odvolací soud má za to, že se ke skutkové podstatě přestupku podle § 343 tr. zák. nedostává jedné z nejdůležitějších náležitostí, totiž, že to obviněný provozoval po živnostensku. Odvolací soud zjišťuje, že obviněný byl jen pomocnou silou lékaře J-a, že pobíral plat 800 Kč měsíčně, že sice v jeho nepřítomnosti i odměnu za zubolékařské práce s pacienty vyjednával, ano i peníze od nich přijímal, leč svému zaměstnavateli je odváděl a ho vůbec o všem, co sám s pacienty vyjed-

nal, uvědomil; dovozuje pak, že podle poslední věty druhého odstavce § 1 zákona ze 14. dubna 1920, čís. 303 Sb. z. a n. jsou zubní lékaři oprávnění míti i pomocné síly, bere za prokázáno, že obviněný konal zubotechnické (zubolékařské) práce jako pomocník Dr. J-a z jeho příkazu a pod jeho dozorem, a dovozuje, že tyto práce obviněného neměly pro něho živnostenský význam, protože nebyl ani společníkem Dr. J-a, ani na zisku nebyl nijak účastněn; nedospěl proto odvolací soud k přesvědčení, že obviněný provozoval ony zákroky po živnostensku, pokud se týče sám a ne jako pomocná síla Dr. J-a.

Tímto rozhodnutím odvolacího soudu byl porušen zákon. Především jest chybný předpoklad odvolacího soudu, že obviněný jest nesporně zkoušeným zubním technikem podle § 2 zákona čís. 303/1920 a nařízení čís. 673/1920 a čís. 132/1922. Podle stavu spisů se obviněný vyučil jen zubním technikem, o čemž mu byl vydán výučný list gremia zubních techniků pro Moravu ze dne 26. ledna 1929, avšak nesplnil a nemohl splniti podmínky zákona čís. 303/1920, an v době, kdy zákon nabyl účinnosti, nebyl ještě vyučen, tak že se předepsané a pro dosažení oprávnění k provozování živnosti zubní techniky předepsané zkoušce nemohl podrobiti a nemohl také dosáhnouti předepsaného vysvědčení zkušební komise pro praktické zkoušky zubních techniků při ministerstvu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy. Za tohoto stavu věci nemohl býti pomocnou silou Dr. J-a při provádění zubního lékařství ve smyslu § 1 zák. čís. 303/1920 Sb. z. a n., nýbrž mohl býti jen pomocníkem při ryze technických (mechanických) pracích lékaře, avšak přímo nijak nesouvisejících s vlastním léčením a se zákroky v dutině ústní. Podle toho Dr. J. nemohl a nebyl oprávněn a ani nesměl podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 303 Sb. z. a n. použití obviněného k žádným pracím na chrupu pacientů, tedy ani k těm pracím, které smějí prováděti oprávnění »zkoušení zubní technické« podle nařízení čís. 132/1922. Nepřicházejí tedy ona ustanovení zákona čís. 303/20 a nařízení čís. 132/1922 v souzeném případě vůbec v úvahu, a netřeba se proto ani zabývatí otázkou, zda jest správný názor odvolacího soudu, že oprávnění zubní technické mohou zákroky v § 2 nařízení čís. 132/1922 uvedené prováděti jen, jsou-li zákroky ty na závadu umělé náhradě zubů a chrupu. Dále jest proti názoru odvolacího soudu zdůrazniti, že z předpisů § 1 odst. 2 zák. čís. 303/1920 Sb. z. a n. nelze vyvoditi závěr, že lékaři, vykonávající zubní lékařství, mohou míti pomocné síly nelékaře, které by již v důsledku tohoto svého povolání byly oprávněny konati práce podobného druhu, jak jest zjištěno o obžalovaném, třebaže pod lékařským dozorem. Doslov předpisu, že k výkonům lékařským mohou býti přibráni jen lékaři, neponechává pochybnosti o tom, že ostatní pomocné síly, které nemají znalostí a oprávnění stavu lékařského, nesmějí podle předpisů zákona (pokud nestanoví výjimky) vůbec býti přibírány k lékařským výkonům. Takovou výjimku stanoví § 4 cit. zákona pro ty zubní techniky, kteří vykonali s úspěchem praktickou zkoušku neb kteří pro dlouholetost své zubotechnické praxe v době, kdy zákon čís. 303/1920 Sb. z. a n. nabyl platnosti, byli od zkoušky osvobozeni. Ostatních sil pomocných může

proto zubní lékař použití jen k takové činnosti, kterou nelze označiti za »lékařský výkon«; nemohou proto konati práce, jimiž zejména jest zasahováno do funkční činnosti orgánů živého lidského těla a jimiž jest porušována stavba jeho součástí (extrakce zubů a kořenů, jejich obrušování, čištění zubních kanálků, spojené s odstraňováním (porušením) nervů a cév, vrtání zubů a výplň jejich dutin a pod.).

Soud odvolací řeší dále nesprávně otázku, zda obviněný provozoval léčení po živnostensku. V zásadě jest vytknouti, že provozování lékařství po živnostensku předpokládá, by provozování poskytovalo pachateli aspoň částečný zdroj příjmů, jichž by používal buď k rozmnožení svého majetku nebo jmění jiné osoby, nebo k výživě vlastní nebo jiné určité osoby, při čemž není zapotřebí, by tento zdroj příjmů byl pravidelným a stálým (srov. rozh. nejv. soudu čís. 1777 Sb. n. s.). To, že obžalovaný jako pomocná síla zubního lékaře za pevný plat konal, třebaže pod lékařským dozorem, úkony zubního lékařství a techniky, které podle zákonných předpisů nebyl oprávněn vykonávati, není překážkou, by jeho činnost neměla znak provozování lékařství »po živnostensku«. Povoláním obžalovaného bylo právě ono pomocnictví a za ně pobíral měsíčně 800 Kč. Z celého výsledku řízení jest zřejmo, že ta činnost obžalovaného, která byla předmětem trestního řízení, náležela k podstatě smluvního poměru mezi obžalovaným a lékařem Dr. J-em. Obžalovaný sám zodpovídal se tím, že podle jeho názoru by ho Dr. J. ani nezaměstnával, kdyby odepřel konati takové operativní zákroky, pro něž se zodpovídal. Třebaže tudíž nebylo obžalovanému placeno zvláště za jednotlivé lékařské výkony, byla peněžitá odměna za ně pojata již do jeho celkového měsíčního platu; ten nedosáhl by té výše, kdyby obžalovaný nekonal řečené lékařské výkony, po případě by obžalovaný vůbec ztratil tento určitý pramen své výživy. Měla takto činnost, která byla předmětem trestního řízení, znak opětovného lékařského výkonu za úplatu; odměna pak, kterou obžalovaný dostával, třebaže ve formě stálého platu i za jiné, snad dovolené zubotechnické výkony, tvořila pramen jeho výživy. Činnost jeho vykazovala tudíž veškeré náležitosti, které podle stálé judikatury zrušovacího soudu vyznačují živnostenské provozování neoprávněného léčení. Odvolací soud, přehlížeje tyto podstatné znaky skutku, porušil tudíž svým citovaným výrokem zákon, pokud jde o otázku, je-li skutek obžalovanému za vinu kladený a soudem též zjištěný přestupkem podle § 343 tr. zák. (srov. rozh. býv. víd. nejv. soudu úř. sb. č. 4005). Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4188.

Byla-li jádrem útoků článku povšechná výtka, že se správa (pivovaru) vede nepořádně a nedbale, any jednotlivé ve článku uvedené skutečnosti sloužily zřejmě jen jako doklady pro správnost oné povšechné výtky, a byly-li ony útoky označeny všeobecně za neomalené a lživé, aniž bylo vysloveno, ve kterých určitých směrech jsou takovými, nejde